

دانشگاه تربیت مدرس
دانشکده علوم انسانی

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد
رشته باستان‌شناسی گرایش اسلامی

بناهای آرامگاهی تهران در دوره اسلامی و سیر تطور آنها

نگارنده
میثم علیئی

استاد راهنما
دکتر جواد نیستانی

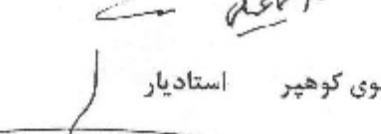
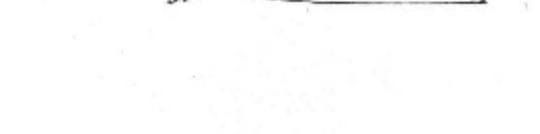
خرداد 1388

الله

به نام خدا

تاییدیه اعضای هیات داوران در جلسه دفاع از پایان نامه کارشناسی ارشد

اعضای هیات داوران نسخه نهایی پایان نامه کارشناسی ارشد میثم عینی تحت عنوان «بناهای آرامگاهی تهران در دوره اسلامی و سیر تطور آنها» را از نظر فرم و محتوا بررسی نموده و پذیرش آن را برای تکمیل درجه کارشناسی ارشد پیشنهاد می‌کند.

اعضای هیات داوران	نام و نام خانوادگی	رتبه علمی	امضا
۱- استاد راهنمای	آقای دکتر جواد فیستانی	استاد بار	
۲- استاد مشاور	آقای دکتر حمید خطیب شهیدی	استاد بار	
۳- استاد ناظر	آقای دکتر سید مهدی موسوی کوهپر	استاد بار	
۴- استاد ناظر	خانم دکتر مژگان اسماعیلی	استاد بار	
۵- نماینده تحصیلات تکمیلی	آقای دکتر سید مهدی موسوی کوهپر	استاد بار	

دستورالعمل حق مالکیت مادی و معنوی در مورد نتایج پژوهش‌های علمی
دانشگاه تربیت مدرس

مقدمه: با عنایت به سیاست‌های پژوهشی دانشگاه در راستای تحقق عدالت و کرامت انسانها که لازمه شکوفایی علمی و فنی است و رعایت حقوق مادی و معنوی دانشگاه و پژوهشگران، لازم است اعضای هیات علمی، دانشجویان، دانش آموختگان و دیگر همکاران طرح، در مورد نتایج پژوهش‌های علمی که تحت عنوان پایان نامه، رساله و طرحهای تحقیقاتی که با هماهنگی دانشگاه انجام شده است، موزد ذیل را رعایت نمایند:

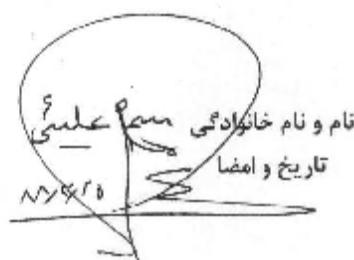
ماده ۱- حقوق مادی و معنوی پایان نامه‌ها / رساله‌های مصوب دانشگاه متعلق به دانشگاه است و هرگونه بهره‌برداری از آن باید با ذکر نام دانشگاه و رعایت آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های مصوب دانشگاه باشد.

ماده ۲- انتشار مقاله یا مقالات مستخرج از پایان نامه / رساله به صورت چاپ در نشریات علمی و یا ارائه در مجامع علمی باید به نام دانشگاه بوده و استاد راهنما مسئول مکاتبات مقاله باشند. تبصره: در مقالاتی که پس از دانش آموختگی بصورت ترکیبی از اطلاعات جدید و نتایج حاصل از پایان‌نامه / رساله نیز منتشر می‌شود نیز باید نام دانشگاه درج شود.

ماده ۳- انتشار کتاب حاصل از نتایج پایان نامه / رساله و تمامی طرحهای تحقیقاتی دانشگاه باید با مجوز کتبی صادره از طریق حوزه پژوهشی دانشگاه و بر اساس آئین نامه‌های مصوب انجام می‌شود.

ماده ۴- تبت اختراع و تدوین دانش فنی و یا ارائه در جشنواره‌های ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی که حاصل نتایج مستخرج از پایان نامه / رساله و تمامی طرحهای تحقیقاتی دانشگاه باید با هماهنگی استاد راهنما یا مجری طرح از طریق حوزه پژوهشی دانشگاه انجام گیرد.

هایان دستورالعمل در ۵ ماده و یک تبصره در تاریخ ۱۳۸۴/۰۲/۲۵ در شورای پژوهشی دانشگاه به تصویب رسیده و از تاریخ تصویب لازم الاجرا است و هرگونه تخلف از مفاد این دستورالعمل، از طریق مراجع قانونی قابل پیگیری خواهد بود.

بسمه تعالیٰ

آیین نامه چاپ پایان نامه (رساله) های دانشجویان دانشگاه تربیت مدرس

نظر به اینکه چاپ و انتشار پایان نامه (رساله) های تحصیلی دانشجویان دانشگاه تربیت مدرس، میبنی بخشی از فعالیتهای علمی - پژوهشی دانشگاه است بنابراین به منظور آگاهی و رعایت حقوق دانشگاه، دانش آموختگان این دانشگاه نسبت به رعایت موارد ذیل متعهد می شوند:

ماده ۱ در صورت اقدام به چاپ پایان نامه (رساله) خود، مراتب را تبلّاً به طور کتبی به «دفتر نشر آثار علمی دانشگاه اطلاع دهد.

ماده ۲ در صفحه سوم کتاب (پس از برگ شناسنامه)، عبارت ذیل را چاپ کند:
«کتاب حاضر، حاصل پایان نامه کارشناسی ارشد / رساله پژوهشی نگارنده در رشته ^{له} باشگاهی است
که در سال ۱۳۸۸ در دانشگاه علم و رسانی دانشگاه تربیت مدرس به راهنمایی سرکار خانم / جناب آقای دکتر حیرانیان، مشاوره سرکار خانم / جناب آقای دکتر حمید حق پیغمبریان و مشاوره سرکار خانم / جناب آگاهی دکتر حمزه احمدی از آن دفع شده است».

ماده ۳ به منظور جبران بخش از هزینه های انتشارات دانشگاه، تعداد یک درصد شمارگان کتاب (در هر نوبت چاپ) را به «دفتر نشر آثار علمی دانشگاه اهدا کند. دانشگاه می تواند مازاد تیاز شود را به نفع مرکز نشر در معرفت فروش قرار دهد.

ماده ۴ در صورت عدم رعایت ماده ۳، ۵٪ بهای شمارگان چاپ شده را به عنوان خساره دانشگاه تربیت مدرس، تأمین کند.

ماده ۵ دانشجو تهد و قبول می کند در صورت خودداری از پرداخت بهای خساره، دانشگاه می تواند خساره مذکور را از طریق مراجع قضایی مطالبه و معمول کند؛ به علاوه به دانشگاه حق می دهد، به مطلوب استینای حقوق خود، از طریق دادگاه، معادل وجه مذکور در ماده ۴ را از محل ترقیف کتابهای عرضه شده نگارنده برای فروش، تأمین نماید.

ماده ۶ اینجانب مسمی علمی دانشجوی رشته با ^{نهضت} مقطع کارشناسی تهد فواید و ضمانت اجرایی آن را قبول کرده، به آن ملزم می شوم.

نام و نام خانوادگی: محمدمحمد علی‌پور
تاریخ و امضا: ۲۵/۰۷/۱۳۹۷

دانشگاه تربیت مدرس
دانشکدهی علوم انسانی

پایان نامه برای دریافت درجهی کارشناسی ارشد
رشتهی باستان‌شناسی گرایش اسلامی

بناهای آرامگاهی تهران در دورهی اسلامی و سیر تطور آنها

نگارنده
میثم علیئی

استاد راهنما
دکتر جواد نیستانی

استاد مشاور
دکتر حمید خطیب شهیدی

1388 خداد

تقدیم شد به:

صاحب مرقد ناپیدا..... و آشکار کنندهی تربتش

سپاسگزاری

برای به فرجام رساندن این پایاننامه، عزیزان و بزرگوارانی چند، به انحصار مختلف، یاریگر اینجانب
بوده‌اند:

جناب آقای دکتر جواد نیستانی استاد راهنمای بندۀ، جناب آقای دکتر حمید خطیب شهیدی استاد
مشاور، و جناب آقای دکتر فرهنگ خادمی ندوشن که از راهنمایی‌های ایشان در تدوین مقاله‌ی پایان-
نامه بهره‌مند شدم.

همچنین عزیزان دیگری در نهادهای مختلف که بدون مساعدتهای آنان، زمان اتمام این پایان‌نامه بسیار بیشتر می‌شد:

آقای ناصر پازوکی، دانش‌آموخته‌ی باستان‌شناسی دانشگاه تربیت مدرس و از مسئولین سازمان میراث فرهنگی که از گزارش‌های بررسیهای ایشان نهایت استفاده را کردم، آقای کریمی از کارمندان زحمتکش اداره‌ی اوقاف لواسانات، آقای علی برزگر دانش‌آموخته‌ی دانشگاه تربیت مدرس در رشته‌ی باستان‌شناسی و در نهایت، خانواده‌ی محترم شهاب‌لواسانی، متولی امامزاده یونس لواسان‌بزرگ، دوستان دیگری که مایلم سپاس و قدردانی خود را نسبت به آنان ابراز نمایم، آقایان: سعید امیرحاجلو، محمدرضا شاملو، سعید حسن‌زاده، علیرضا شاهعلی و حسن فرج‌زاده. توفیق همگان را از خداوند بزرگ، خواستارم.

چکیده

معماری از شاخه‌های مهم هنر و تمدن است و ایرانیان از دیرباز جزء طلایه‌داران این عرصه بوده‌اند. بعد از فتح ایران بدست اعراب، ایرانیان بسیاری از سنتهای مختلف خود، از جمله هنر معماری را حفظ کردند و با ورود دین جدید به این سرزمین، آن را در زمینه‌های متناسب با آیین جدید بکار گرفتند. معماری آرامگاهی یکی از اصلی‌ترین عرصه‌های تجلی ذوق و هنر معماران و هنرمندان متعدد بوده است که بعد از مساجد (به عنوان مکان عبادت)، به عنوان یکی از موارد پرشمار نمونه‌های معماری قرار می‌گرفت. ساخت مقابر در اوایل چندان گسترده نبود. اما در طی قرون ۳ و ۴ همزمان با شکل‌گیری حکومتهای مستقل، بویژه شیعی در ایران و نیز مهاجرت و یا فرار علوبیان به سمت ایران مخصوصا نواحی مرتفع و کوهستانی شمالی قصران و مازندران، ساخت مقابر مختلف رواج گسترده یافت. ناحیه‌ی لواسانات و روبار قصران که با نام کلی شمیرانات در بخش شمالی و شرقی تهران قرار گرفته‌اند، در قدیم با نام قصران داخل و خارج شناخته می‌شدند. قصران داخل، نواحی کوهستانی جنوب رشته‌کوه البرز و قصران خارج، نواحی کوهپایه‌ای تر (تجربیش در شمال تهران امروزی) را شامل می‌شد که تا شمال ری قدیم امتداد داشت. بناهای آرامگاهی را به دو دسته‌ی کلی ۱: مقابر برجی و ۲: مقابر چهارگوش گنبددار تقسیم می‌کنند. در این بین، تعدادی از مقابر بصورت چندضلعی ساخته شده‌اند، اما از نظر ارتفاع، چندان بلند نیستند که به آنها «چندضلعی گنبدپوش» می‌گویند و شاخه‌ای از چهارگوش گنبددار است. تعدادی نیز به مقابر «مدور گنبدپوش» موسوم‌اند. مصالح این ابنيه، اکثرا از سنگ و ساروج است و از نظر قدمت، از دوره‌ی سلجوقی تا قاجار را شامل می‌شود. بیشتر این مقابر مربوط به دوره‌ی ایلخانان است. بعضی از آنها در ادوار بعدی، مخصوصا دوره‌ی قاجار مرمت و بازسازی شده‌اند. این بناها اکثرا بصورت منفرد ساخته شده که به مرور تعدادی قبر یا نمازخانه به آنها اضافه شده است. بسیاری از این ابنيه به مرور زمان بر اثر عوامل طبیعی و انسانی، تخریب شده است. کلیدوازگان: بناهای آرامگاهی، تهران، شمیران، قصران، معماری اسلامی.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۵	فهرست جدولها
۵	فهرست تصاویر
۱۱	فهرست نقشه‌ها
	فصل اول: کلیات
۱	۱-۱ - مقدمه
۳	۲-۱ - سوالات تحقیق (تعریف مساله)
۳	۲-۲ - فرضیات تحقیق
۴	۲-۳ - پیشینه‌ی تحقیق
۵	۲-۴ - روش تحقیق
	فصل دوم: موقعیت جغرافیایی و پیشینه‌ی تاریخی
۶	۲-۱ - موقعیت جغرافیایی تهران
۶	۲-۱-۱ - تقسیمات کشوری و جمعیت
۸	۲-۱-۲ - وضعیت زیست محیطی
۸	۲-۱-۲-۱ - ناهمواریها
۹	۲-۱-۲-۲ - آب و هوا
۱۰	۲-۱-۲-۳ - باد
۱۱	۲-۱-۲-۴ - منابع آبی
۱۱	۲-۱-۲-۴-۱ - آبهای سطحی (رودها)
۱۱	۲-۱-۲-۴-۲ - منابع آبهای زیرزمینی

12	2- پیشینه‌ی تاریخی تهران
12	1-2-2- وجه تسمیه
12	2-2-2- تهران پیش از اسلام
15	3-2-2- تهران پس از اسلام
15	1-3-2-2- مقدمه
15	2-3-2-2- تهران در قرون اولیه‌ی هجری
21	3-3-2-2- تهران از قرن 10 تا عصر حاضر
21	1-3-3-2-2- تهران در دوره‌ی صفویه
23	2-3-3-2-2- تهران در دوران افغانه، افشار و زند
25	3-3-3-2-2- تهران در دوره‌ی قاجار
32	4-3-3-2-2- تهران معاصر
35	3- موقعیت جغرافیایی شمیرانات
36	1-3-2- وضعیت زیست محیطی
36	2-3-2- تقسیمات کشوری
39	4- پیشینه‌ی تاریخی
39	4-1- جغرافیای تاریخی و وجه تسمیه‌ی شمیران، لوسان و رودبار قصران
46	4-2- قصران در دوران پیش از اسلام
50	4-3- قصران در دوران پس از اسلام

فصل سوم: پیشینه‌ی بناهای آرامگاهی

58	1-3- مقدمه
61	3-2- آرامگاههای دوران پیش از اسلام
61	3-3- مقابر بعد از اسلام
61	1-3-3- واژه شناسی آرامگاه
62	2-3-3- سیر تحول آرامگاههای دوره‌ی اسلامی

64	3-3-3- انگیزه‌ها و خاستگاههای مقابر اسلامی ایران
67	4-3-3- گونه‌شناسی مقابر اسلامی ایران
68	1-4-3-3- مقبره‌های دارای طرح چهارضلعی گنبدپوش
71	2-4-3-3- برجهای مقبره‌ای

فصل چهارم: معرفی و بررسی آثار

79	4 - 1 - مقدمه
81	4 - 2 - منطقه‌ی لواسانات
81	4 - 2 - 1 - امامزاده عبدالله شهر لواسان
89	4 - 2 - 2 - امامزاده فضلعلی شهر لواسان
99	4 - 2 - 3 - امامزاده محمدشعیب کند سفلی (لوسان کوچک)
108	4 - 2 - 4 - امامزاده سیدخسرو ناصرآباد (لوسان کوچک)
117	4 - 2 - 5 - امامزاده محمدوعبدالله، بوجان (لوسان کوچک)
123	4 - 2 - 6 - امامزاده طیب رستان (لوسان بزرگ)
137	4 - 2 - 7 - امامزاده فضل و فاضل چهارباغ (لوسان بزرگ)
145	4 - 2 - 8 - امامزاده خواجه سلطان احمد در لواسان بزرگ (لوسان بزرگ)
161	4 - 2 - 9 - امامزاده یونس در لواسان بزرگ (لوسان بزرگ)
180	4 - 3 - منطقه‌ی رودبار قصران
180	4 - 3 - 1 - امامزاده ابراهیم روستای آبنیک
190	4 - 3 - 2 - امامزاده طیب آبنیک
195	4 - 3 - 3 - امامزاده موسی آبنیک
200	4 - 3 - 4 - امامزاده محمدباقر روستای رودک

208	فصل پنجم: تحلیل و نتیجه‌گیری
216	پیشنهاد:

218 منابع:

فهرست جداولها

صفحه	عنوان
212	جدول 5 - 1- انواع و اشکال گنبد به ترتیب قدمت
	جدول spss انتهای فصل پنجم

فهرست تصاویر

صفحه

عنوان

تصاویر فصل دوم

7.....	تصویر 2-1- موقعیت تهران و شهرها و روستاهای پیرامون آن
9.....	تصویر 2-1- توپوگرافی استان تهران
14.....	تصویر 2-3- اشیاء کشف شده از قیطریه
18.....	تصویر 2-4- تهران اولیه با انبوه درختان
19.....	تصویر 2-5- نقشه‌ی تقریبی تهران بر اساس آثار مورخان تا قرن 7
20.....	تصویر 2-6- نقشه‌ی تقریبی تهران تا حدود سده‌های 8 و 9
22.....	تصویر 2-7- تهران عهد صفوی و بنای‌های ساخته شده در آن دوره
26.....	تصویر 2-8- تهران در دوره‌ی افغانه، افشار و زند
29.....	تصویر 2-9-الف- تهران در سال 1275 قمری
30.....	تصویر 2-9-ب- تهران در سال 1275 قمری
31.....	تصویر 2-10- نقشه‌ی تهران 1875 تهیه شده توسط کریشش
34.....	تصویر 2-11- گسترش کالبد فیزیکی تهران از سال 1305 تا 1379
38.....	تصویر 2-12- تقسیمات شمیرانات
45.....	تصویر 2-13- نقشه‌ی قصران

تصاویر فصل سوم

68.....	تصویر 3-1- پلان مجموعه‌ی شیخ صفی‌الدین اردبیلی
68.....	تصویر 3-2- تصویر و پلان مجموعه‌ی تربت جام
70.....	تصویر 3-3- الف- مقبره‌ی سامانیان ، ب- مقبره‌ی سلطان سنجر-
70.....	تصویر 3-4- بخش مردگرد (غلام‌گردش) و زیر گنبد مقبره‌ی سامانیان
71.....	تصویر 3-5- مقبره‌ی اولجایتو یا گنبد سلطانیه

73.....	تصویر 3 - 6 - گنبد قابوس و کتیبه‌های آن، حاوی نام «شمس‌المعالی»
74.....	تصویر 3 - 7 - گنبد علی
74.....	تصویر 3 - 8 - برج نقاره‌خانه
74.....	تصویر 3 - 9 - برجهای خرقان
75.....	تصویر 3 - 10 - برج کاشانه‌ی بسطام
75.....	تصویر 3 - 11 - برج طغرل
75.....	تصویر 3 - 11 - برج طغرل
75.....	تصویر 3 - 12 - برج مدور مراغه
75.....	تصویر 3 - 13 - گنبد کبود مراغه
76.....	تصویر 3 - 14 - برج چهل دختران
76.....	تصویر 3 - 15 - برج مهمان‌دوس‌ت
77.....	تصویر 3 - 16 - نقوش بدنی برجهای خرقان

تصاویر فصل چهارم

85.....	تصویر 4 - 1 - 1 - 1 - نمای جنوب غربی امامزاده عبدالله
86.....	تصویر 4 - 1 - 2 - 1 - ایوان شمالی امامزاده عبدالله
86.....	تصویر 4 - 1 - 2 - 3 - نمای شمال شرقی امامزاده عبدالله
87.....	تصویر 4 - 1 - 2 - 4 - کتیبه‌های روی در ورودی امامزاده عبدالله
87.....	تصویر 4 - 1 - 2 - 5 - تزیینات اتاق الحاقی امامزاده عبدالله
88.....	تصویر 4 - 1 - 2 - 6 - ورودی بقعه‌ی اصلی و قسمت داخلی (عرق‌چین) بقعه‌ی اصلی
93.....	تصویر 4 - 1 - 2 - 2 - 1 - گنبد و دیواره‌ی غربی امامزاده فضلعلی
93.....	تصویر 4 - 1 - 2 - 2 - 2 - 2 - ایوان جنوبی امامزاده فضلعلی
94.....	تصویر 4 - 1 - 2 - 2 - 3 - بخش‌های زیر گنبد
94.....	تصویر 4 - 1 - 2 - 2 - 4 - ورودی جنوبی و صندوق تاریخی جلو آن
95.....	تصویر 4 - 2 - 2 - 2 - 5 - کتیبه‌های بخش داخلی در شمالی، حاوی نام ناصدالدین‌شاه و دیگران

95.....	تصویر 4 - 2 - 2 - 6 - کتیبه‌ی در شمالی و جنوبی
96.....	تصویر 4 - 2 - 2 - 7 - کتیبه‌های روی صندوق امامزاده فضلعلی، حاوی نام ائمه و نام ابوالفضل
97.....	تصویر 4 - 2 - 2 - 8 - کتیبه‌های روی صندوق امامزاده فضلعلی
98.....	تصویر 4 - 2 - 2 - 9 - کتیبه‌های حاوی نام شاه تهماسب و تاریخ ساخت ضریح
100.....	تصویر 4 - 2 - 3 - 1 - امامزاده محمدشعیب و مسجد نزدیک آن
101.....	تصویر 4 - 2 - 3 - 2 - ایوان و قبور مقابله امامزاده
103.....	تصویر 4 - 3 - 2 - 3 - مصالح اصلی بنا که در ضلع شمالی بقعه نمایان است
103.....	تصویر 4 - 3 - 2 - 4 - بخش اصلی و مرمت شده‌ی جلو بقعه همراه با ستونهای جلو آن
105.....	تصویر 4 - 3 - 2 - 5 - سکنجهای زیر گنبد
106.....	تصویر 4 - 2 - 3 - 6 - تاقنمای دیوار و آسیب‌دیدگیهای آن
106.....	تصویر 4 - 2 - 3 - 7 - سنگ قبر و در ضریح بقعه
107.....	تصویر 4 - 2 - 3 - 8 - نورگیر و تاقچه‌ی بقعه، تصویر بیرونی: دید شمالی
108.....	تصویر 4 - 2 - 4 - 1 - روستای ناصرآباد، دید از شمال غرب [نزدیک امامزاده سیدحسرو]
110.....	تصویر 4 - 2 - 4 - 2 - آثار تخریبی و بیل افتاده در کنار بنا
111.....	تصویر 4 - 2 - 4 - 3 - بقایای بخش زیر پوشش سقف
112.....	تصویر 4 - 2 - 4 - 4 - ورودی بنا که در شمال شرق بنا قرار دارد
113.....	تصویر 4 - 2 - 4 - 5 - روکش گچی مصالح لاشه‌سنگ
113.....	تصویر 4 - 2 - 4 - 6 - سنگهای بخش کمرکش بنا
114.....	تصویر 4 - 2 - 4 - 7 - نمای شمالی
115.....	تصویر 4 - 2 - 4 - 8 - نمای جنوب غربی و شمال شرقی
116.....	تصویر 4 - 2 - 4 - 9 - فضای ورودی، دید از داخل
118.....	تصویر 4 - 2 - 5 - 1 - نمای شمالی امامزاده همراه با قبرهای اطراف آن
120.....	تصویر 4 - 2 - 5 - 2 - بقعه‌ی اصلی، دید از اتاق الحاقی
121.....	تصویر 4 - 2 - 5 - 3 - سکنجهای زیر گنبد

تصویر 4 - 2 - 5 - 4 - ضریح و شمسه‌ی زیر گنبد	120
تصویر 4 - 5 - 2 - 5 - سنگ قبر بنا و یکی از پنجره‌های اتاق الحاقی	122
تصویر 4 - 2 - 5 - 6 - تاقنمای دیواره‌ی جنوبی بقعه	122
تصویر 4 - 1 - 6 - 2 - سردر (آستانه) امامزاده طیب رسانان	124
تصویر 4 - 2 - 6 - 2 - نمای جنوبی بقعه و قبرستان	125
تصویر 4 - 3 - 6 - 2 - بدنی بقعه و ازاره‌های مرمرین	126
تصویر 4 - 4 - 6 - 2 - تزیینات اتاق الحاقی	127
تصویر 4 - 5 - 6 - 2 - علائم روی سنگ قبر قاجاری	127
تصویر 4 - 6 - 2 - 6 - الف - تاقنماهای داخلی بقعه، بعد از تزیین	129
تصویر 4 - 6 - 2 - 6 - ب - تاقنماهای داخلی بقعه، قبل از تزیین	129
تصویر 4 - 7 - 6 - 2 - تاقنماهای داخل بقعه، در پایین: ضریح	130
تصویر 4 - 8 - 6 - 2 - سنگ قبر بقعه	130
تصویر 4 - 9 - 6 - 2 - تزیینات روی صندوق	131
تصویر 4 - 10 - 6 - 2 - تزیینات روی صندوق	132
تصویر 4 - 11 - 6 - 2 - بخشی از کتیبه‌ی ضلع شمالی صندوق	133
تصویر 4 - 12 - 6 - 2 - بخشی از کتیبه‌ی صندوق، ضلع شمالی	134
تصویر 4 - 13 - 6 - 2 - کتیبه‌های ضلع شرق	134
تصویر 4 - 14 - 6 - 2 - بخشی از کتیبه‌های ضلع شرقی صندوق	135
تصویر 4 - 15 - 6 - 2 - بخشی از کتیبه‌ی ضلع جنوبی صندوق، سمت راست	135
تصویر 4 - 16 - 6 - 2 - بخشی از کتیبه‌های جنوبی صندوق	136
تصویر 4 - 17 - 6 - 2 - کتیبه‌های ضلع غربی صندوق، حاوی تاریخ	136
تصویر 4 - 1 - 7 - 2 - نمای شمالی، جنوبی و قبرستان کنار بقعه	138
تصویر 4 - 2 - 7 - 2 - در بقعه و تزیینات پیرامون آن	140
تصویر 4 - 3 - 7 - 2 - وضعیت امامزاده، قبل از تزیینات و تعمیر	141

تصویر 4 - 2 - 2 - 4	- سوراخ روی گنبد بقعه	142
تصویر 4 - 2 - 2 - 5	- در ورودی، دید از داخل؛ و پنجره‌های بقعه	142
تصویر 4 - 2 - 2 - 6	- کف، دیواره و سقف بقعه	143
تصویر 4 - 2 - 2 - 7	- کتیبه‌های روی ضریح	144
تصویر 4 - 2 - 2 - 8	- تاریخ روی ضریح، و سنگ قبر داخل ضریح	145
تصویر 4 - 2 - 2 - 1	- قبرستان جلو امامزاده	148
تصویر 4 - 2 - 2 - 2	- تزیینات (یزدی‌بندی) زیر گنبد مسجد قدیم در کنار بقعه	148
تصویر 4 - 2 - 2 - 3	- تزیینات (رسمی‌بندی) راهرو جلو مسجد قدیمی، دید از جنوب	149
تصویر 4 - 2 - 2 - 4	- گنبد رک و بخش عرق‌چین بقعه	150
تصویر 4 - 2 - 2 - 5	- گنبد بقعه در زیر شیروانی	151
تصویر 4 - 2 - 2 - 6	- بدنی شمالی بقعه، حاوی تاقنماهای جناقی	151
تصویر 4 - 2 - 2 - 7	- الف - سکنج شمال شرقی زیر گنبد	152
تصویر 4 - 2 - 2 - 8	- ب - تاقنما و سکنج داخل بقعه، قبل از تزیین	152
تصویر 4 - 2 - 2 - 9	- تزیینات صندوق بقعه	153
تصویر 4 - 2 - 2 - 10	- تزیینات روی صندوق	154
تصویر 4 - 2 - 2 - 11	- بخشی از کتیبه‌های روی صندوق	155
تصویر 4 - 2 - 2 - 12	- تاریخ فارسی روی صندوق	156
تصویر 4 - 2 - 2 - 13	- بخشی از کتیبه‌های صندوق	157
تصویر 4 - 2 - 2 - 14	- کتیبه‌ی مدح امام رضا (ع)	158
تصویر 4 - 2 - 2 - 15	- کتیبه با تاریخ عربی روی صندوق	159
تصویر 4 - 2 - 2 - 16	- کتیبه‌ی معرفی بر روی صندوق	160
تصویر 4 - 2 - 2 - 1	- نمای جنوبی بقعه	163
تصویر 4 - 2 - 2 - 2	- نمای شمال غربی بقعه	163